

Reactie MVO Platform consultatie implementatie CSRD

18 december 2023

Er zijn diverse Europese wetten en lopende wetgevingsinitiatieven die bedrijven verplichten om [due diligence](#) (of *gepaste zorgvuldigheid*¹) toe te passen. Daarbij gaat het om initiatieven gericht op bepaalde sectoren of risico's, of om brede sectoroverschrijdende due diligence-wetgeving (de CSDDD). De CSRD is transparantiewetgeving die bedrijven verplicht om een duurzaamheidsverslag te publiceren, onder meer over het due diligence-proces ten aanzien van mensenrechten, milieu en klimaat. Het MVO Platform is groot voorstander van meer transparantie en deelt in dit document suggesties voor aanscherping van het CSRD-implementatiebesluit.

De CSRD legt geen wettelijke eisen vast voor het due diligence-proces, maar verplicht wel tot een verslag ervan. Voor due diligence-eisen wordt verwezen naar "andere vereisten van de Unie". In dit verband is met name de CSDDD van belang, waarover de onderhandelingen tussen de EU-instellingen in afronding zijn. De CSDDD verwijst naar verwachting op haar beurt naar de CSRD voor wat betreft de rapportage (stap vijf van due diligence). Er is wisselwerking tussen de twee wetten en dat is terecht en belangrijk, ook voor de nationale implementatie en handhaving.

De rapportageverplichtingen van de CSRD, zoals uitgewerkt in de ESRS-en, verwijzen nadrukkelijk naar de VN Guiding Principles on Business and Human Rights (UNGP's) en [de OESO-richtlijnen voor maatschappelijk verantwoord ondernemen](#) (OESO-richtlijn). Het due diligence-proces zoals vastgelegd in de UNGP's en de OESO-richtlijnen dient de basis te vormen voor de dubbele materialiteitsanalyse van potentiële negatieve impacts. (Getroffen) belanghebbenden (zoals omwonenden, werkkenden, kleinschalige boeren, NGO's en vakbonden, ook in waardenketens) dienen betrokken te worden bij deze materialiteitsanalyse.

Toch kan de verwijzing naar de OESO-richtlijnen in het Implementatiebesluit en de Nota van toelichting beter. Het MVO Platform pleit voor goede samenhang tussen de CSRD en CSDDD door het beter integreren van de OESO-richtlijnen in de CSRD. Dit is hét internationale normenkader voor maatschappelijk verantwoord ondernemen. Ook in Nederland zijn ze al ruim 10 jaar het leidende principe.

Aanbevelingen om de OESO-richtlijnen te borgen:

- ➔ Benoem de OESO-richtlijnen in zowel het implementatiebesluit als de Nota van toelichting, zoals daar ook naar verwezen wordt in de CSRD (overwegingen 31 en 45) en de ESRS 1 (3.4 & 4) en ESRS 2 (bijlage A: TV 10). Noem hierin ook de [OESO Due Diligence Handreiking voor IMVO](#).
- ➔ Het begrip waardeketen moet beter worden uitgelegd in het implementatiebesluit en dezelfde definitie hanteren als in de ESRS²: 'Het volledige scala activiteiten, hulpbronnen en relaties met betrekking tot het businessmodel van de onderneming en de externe omgeving waarbinnen zij opereert. Een waardeketen omvat de activiteiten, hulpbronnen en relaties die de onderneming gebruikt en waarop zij een beroep doet voor het creëren van haar producten of diensten van ontwerp tot levering, consumptie en end-of-life.'
- ➔ Noem expliciet het belang van [betekenisvolle stakeholderbetrokkenheid](#) conform de OESO-richtlijnen. [De SER maakt een ontwerp](#) voor betekenisvolle dialoog in internationale ketens.

¹ Het het implementatiebesluit spreekt van *passende zorgvuldigheid*

² Annex II van de gedelegeerde verordening

- Zorg dat bij het meewegen van concurrentievertrouwelijkheid ook gekeken wordt naar het belang van de informatie voor (getroffen) belanghebbenden. Maak een verwijzing in artikel 6.1 en/of 3.8 van het implementatiebesluit, bijvoorbeeld naar de OESO Handreiking te verwijzen die voorbeelden geeft van hoe er toch informatie kan worden gedeeld (p. 65).
- De ondernemingsraad moet altijd betrokken worden bij het opstellen van het duurzaamheidsverslag en bij de wijze waarop duurzaamheidsinformatie wordt verkregen en geverifieerd. Voor meer detail verwijzen we naar de separate inbreng van FNV.
- Bij het vergaren van duurzaamheidsinformatie dient door rapporterende bedrijven rekening worden gehouden met de positie van toeleveranciers en andere schakels of relaties in de waardeketen. Moedig dit aan in de Nota van toelichting aandacht krijgen.

Aanbevelingen om de effectiviteit van de CSRD in Nederland vergroten:

- De *pas-toe-of-leg-uit* regeling voor informatie over de waardeketen (die geldt gedurende de eerste drie jaar van de rapportageplicht) wordt ontmoedigd en krijgt expliciete aandacht in het toezicht. Zowel accountants als de toezichthouder controleren of er geldige redenen worden gegeven om niet te rapporteren, daarin wordt het maatschappelijk belang meegewogen.
- Streef naar duurzaamheidsverslagen met de hoogste maatschappelijke waarde en standaarden. Zo geven sommige kledingbedrijven al lang openheid over al hun toeleveranciers en productielocaties. Hiervoor is bijvoorbeeld deze [standaard](#) ontwikkeld. Moedig ketentransparantie aan in de Nota van toelichting.
- Maak het wettelijk verplicht om tijdens de Algemene Vergadering van Aandeelhouders te stemmen over het duurzaamheidsrapport (voor beursgenoteerde bedrijven).
- Naast NV's en BV's dienen ook grote coöperaties, stichtingen en verenigingen met commerciële activiteiten (waaronder bijvoorbeeld pensioenfondsen) onder de wet te vallen.
- Maak het transitieplan voor klimaatmitigatie en de toelichting ervan verplicht voor alle bedrijven die onder het implementatiebesluit vallen, zonder uitzonderingen.

Effectief en coherent toezicht

Tenslotte, de wijze waarop toezicht in Nederland wordt georganiseerd is een bepalende factor voor het succes van deze wet. Op dit moment zijn er al verschillende autoriteiten met toezicht op onderdelen van IMVO bezig (ILT, ACM, NVWA, AFM). Voor het MVO Platform is het belangrijk dat deze instellingen van elkaar leren en naar de hoogstmogelijke standaard streven. Daarnaast dient de AFM tanden te krijgen (zoals zelfstandig onderzoek doen, bezoek afleggen, documenten opvragen, in de boeken kijken, informatie opvragen bij bedrijven in de waardeketen. Zie [deze brief van de AFM](#)) en accountants veel meer kennis en capaciteit. Zowel de toezichthouder als de accountants moeten de verbinding zoeken met toekomstige due diligence-wetgeving. En er moet toezicht komen op alle bedrijven die onder de CSRD vallen, niet alleen beursgenoteerde bedrijven.